

Handlingsplan folkhälsa och funktionsrätt

Denna handlingsplan för folkhälsa och funktionsrätt bygger på Region Västerbottens strategi för folkhälsa och funktionsrätt med prioriteringar inom fyra områden. Målet är att skapa ett samhälle där alla individer har möjlighet att leva ett hälsosamt och meningsfullt liv. Handlingsplanen ska vägleda regionens arbete utifrån strategins prioriteringar 2025–2030.

Hur ska handlingsplanen användas?

Aktiviteter kopplat till prioriteringarna som beskrivs i handlingsplanen ska arbetas med i regionens verksamhetsplanering under tidsperioden 2025–2030. Regionens verksamheter uppmuntras att identifiera egna insatser som kan bidra till strategins prioriteringar. I arbetet ska samverkan med civilsamhället ingå. Handlingsplanen följs av Region Västerbottens Beredning för funktionshinder och samverkan samt Beredning för folkhälsa. Handlingsplanen kommer att revideras år 2027. Respektive förvaltningschef ansvarar för implementering och uppföljning av de aktiviteter som faller under respektive förvaltningsområde.

1. Minska socioekonomiska klyftor i hälsa

Prioritering i strategin	Aktiviteter
Utveckla föräldraskapsstöd för att skapa likvärdiga förutsättningar för alla barn i Västerbotten.	Utveckla stöd/utbildning för mödra- och barnhälsovård för ett jämställt föräldraskap. (KCMBHV)
	Utveckla stöd till personal för att uppmärksamma barn som anhöriga till patienter och brukare. (Kompetensgrupp barnrätt)
Säkerställa hälsofrämjande stöd till kvinnor med kort utbildning, en grupp	Säkerställa att hälsofrämjande insatser når målgruppen kvinnor med kort

vars medellivslängd inte ökar i samma takt som för andra grupper.

utbildning. (Hälso- och sjukvårdsförvaltningen)

Säkerställa att inflyttade personer, som tidigare inte nåtts av preventiva insatser, får de förebyggande insatser som de behöver för en god hälsa.

Hälsoinformatörer pilotsatsning med Regionalt Cancer Centrum i Skellefteå. (RCC)

2. Stärka det preventiva arbetet

Prioritering i strategin	Aktiviteter
Öka täckningsgraden av Västerbottens hälsoundersökningar som har prioriterats ned sedan pandemin.	Öka täckningsgraden av Västerbottens hälsoundersökningar. (HSF) Spridning av Västerbottens hälsoundersökningar inom kommunala LSS-boenden till fler kommuner. (Folkhälsoenheten)
Inkludera nya nikotinprodukter i det tobakspreventiva arbetet.	Omarbetning av Region Västerbottens tobakspolicy. (Folkhälsoenheten) Anpassa information och stöd till patienter så att prevention och tobaksavvänjning omfattar även nya nikotinprodukter. (HSF)
Implementera våldspreventiva arbetssätt med fokus på att förändra destruktiva maskulinitetsnormer.	Öka kunskap om våldspreventiva arbetssätt och destruktiva maskulinitetsnormer. (Hälso- och sjukvårdsförvaltningen, Folkhälsoenheten) Samverkan mellan länets tre centrum mot våld. (CMV Umeå, CMV Skellefteå, CMV Södra Lappland/R8, FoU-Socialtjänst, Folkhälsoenheten) Utveckla regionens stöd kopplat till utsatthet för våld i nära relationer i en samisk kontext. (HSF, Folkhälsoenheten)
Verka för en jämställd och jämlik försörjning av hjälpmedel	Revidera den gemensamma hjälpmedelsstrategin mellan regionen och länets kommuner. Arbetet kommer att följa det nationella arbetet som pågår med att ta fram strategi och

handlingsplan för rehabilitering och habilitering. (HSF, FoU Socialtjänst)

Kontinuerlig analys av jämställdhet och jämlikhet i försörjning av hjälpmedel samt vidta åtgärder vid omotiverade skillnader. (HSF, FoU Socialtjänst)

Verka för utveckling av rehabilitering och habilitering av god kvalitet genom att delta i förberedelsearbetet inför "Nationell strategi och handlingsplan för rehabilitering, habilitering och hjälpmedel". (HSF)

3. Tillämpa universell utformning för att stöd och insatser ska bli tillgängliga för alla

Prioritering i strategin	Aktiviteter
Använda universell utformning i utvecklingen av nya arbetssätt och i samband med förändringar av befintligt stöd.	Utbildning i universell utformning inom Region Västerbotten. Ta fram och testa en utbildning för att säkerställa en god tillgänglighet för personer med syn- och/eller hörselnedsättningar. (HSF)
Utveckla arbetet med digital delaktighet för att undvika digitalt utanförskap.	Dialog med invånare för att säkerställa tillgänglighet för grupper som riskerar att hamna i digitalt utanförskap. (HSF, RS, Centrum för informationsteknik och medicinsk teknik)
Säkerställa inkluderande och tillgänglig kommunikation som ger alla tillgång till information där människor synliggörs utan att fördomar och begränsande normer förstärks.	Utveckla barnperspektiv i 1177 utifrån avsiktsförklaring från Inera. (Kommunikationsstaben) Sprida klarspråksutbildning samt språkliga riktlinjer för 1177. (Kommunikationsstaben) Utveckla regionens systematiska arbete med stöd och aktiviteter vid Pride-arrangemang i länet. (HR, Kommunikationsstaben, Folkhälsoenheten)

4. Öka förmågan att hantera klimatförändringarnas påverkan på människors hälsa

Prioritering i strategin	Aktiviteter
Ökad beredskap för att hantera värmeböljor, nya infektioner och annan ohälsa.	Inkludera kunskap om klimat och hälsa i arbetet med kris- och beredskap. (Säkerhetsenheten)
	Ta fram en lättläst broschyr om kris, klimat och hälsa. (Säkerhetsenhet, Kommunikationsstaben)
Bevaka att behovet av stöd till grupper i utsatta positioner tillgodoses även vid kriser kopplade till klimatförändringar, till exempel är samer en grupp som i särskild bemärkelse upplever negativa konsekvenser av klimatförändringar.	Universell utformning av kriskommunikation för att beakta grupper i utsatta positioner tex personer med funktionsnedsättning. (Säkerhetsenheten, Kommunikationsstaben, HSF)
Säkra livsmedelsproduktion i Norra Sverige och ge möjlighet till att göra livsmedelsval som är bra både för hälsa och miljö.	Utveckla arbetet med livsmedelsförsörjning i Västerbotten (Regional utveckling)
Implementera kunskap om klimat och hälsa i hälsofrämjande arbete som Salut och VHU.	Utveckla stöd/utbildning om klimat och hälsa. I ett första steg utbildas mödra- och barnhälsovården. (Folkhälsoenheten, KCMBHV)

Så har handlingsplanen tagits fram

Handlingsplanen har tagits fram i samverkan mellan regionstyrelsens förvaltning och hälso- och sjukvårdens förvaltning. Handlingsplanen är en konkretisering av Region Västerbottens strategi för folkhälsa och funktionsrätt som beslutades av regionfullmäktige under 2024. I framtagandet av handlingsplanen har dialoger förts med folkhälsonätverket för Västerbottens kommuner, patient- och brukarföreningar i Västerbotten, civilsamhällesorganisationer i samverkan med Samforma samt med Unga röster via Barnrättsbyrån. Handlingsplanen har också diskuterat i regionens samråd med urfolk och nationella minoriteter.